

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/283/2019
Identifikačné číslo spisu: 8316895363
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górász
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8316895363.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mgr. G., bývajúceho v E., zastúpeného JUDr. Vlastou Pastorkovou, advokátkou v Snine, Strojárska 3998 proti žalovanej NYLUS SK, s. r. o., so sídlom v Poprade, Hlavná 4512/96, IČO: 46 131 604, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, vedenom na Okresnom súde v Humennom pod sp. zn. 5Csr/1/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. marca 2019, sp. zn. 23CoSr/1/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 27. marca 2019, sp. zn. 23CoSr/1/2018
z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou z 5. mája 2016 domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu, zriadeného pri Rozhodcovskej a mediačnej, záujmové združenie právnických osôb so sídlom v Bratislave, Dunajská 15, pod sp. zn. AHC/0715/0001 z 2. novembra 2015.
2. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 3. októbra 2017, č. k. 5Csr/1/2016-97 žalobu žalobcu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.
3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu, rozsudkom z 27. marca 2019, sp. zn. 23CoSr/1/2018 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že v predmetnom spore bola žaloba podaná po uplynutí lehoty na podanie takejto žaloby. Súd prvej inštancie správne vyriešil otázku, kedy bol doručený rozhodcovský rozsudok žalobcovi. Doplnil, že z priloženého spisu vyplýva, že rozhodcovský rozsudok bol žalobcovi doručovaný na jeho správnu adresu a žalobca si tento rozsudok neprevzal. Ďalej uviedol, že žalobca zároveň ani nikdy netvrdil,

že v čase doručovania sa nezdržiaval v mieste svojho trvalého bydliska, resp. že si túto zásielku nemohol prevziať. Mal za to, že doručovanie rozsudku prostredníctvom pošty poštovou zásielkou do vlastných rúk plne vyhovuje ustanoveniu § 25 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a možno naň aplikovať poslednú vetu § 25 ods. 1.

4. Žalobca proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie s tým, že dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. V dovolaní namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu. Mal za to, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, nakoľko v rámci odvolacieho konania doložil ako prílohu k svojmu vyjadreniu k vyjadreniu žalovaného zo 17. januára 2018 nový dôkaz, ktorý preukazoval, že neboli splnené podmienky pre náhradné doručovanie, keďže sa v rozhodnom čase (v čase doručovania zásielky) nezdržiaval na doručovacej adrese, no odvolací súd sa s touto skutočnosťou vo svojom rozhodnutí žiadnym spôsobom nevysporiadal. Namietal, že odvolací súd v bode 4 odôvodnenia rozsudku potom nesprávne uviedol, že „žalobca zároveň nikdy netvrdil, že v čase doručovania sa nezdržiaval v mieste svojho trvalého bydliska, resp. že si túto zásielku nemohol prevziať“. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Žalovaná navrhla dovolanie zamietnuť a rozsudok odvolacieho súdu potvrdiť ako vecne správny.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou osobou, skúmajúc najprv splnenie podmienok prípustnosti dovolania, dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ CSP) zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z tzv. zmätočnosťných väd uvedených v tomto ustanovení, znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti, keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov, a teda sú svojvoľné a neudržateľné a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

9. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESĽP) uvádza, že súde musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súde sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými

stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

10. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

11. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESJP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

12. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

13. Podľa § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

14. Podľa § 393 ods. 2 CSP v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

15. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

16. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Aj v takom prípade je však v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá CSP povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Podobne judikatúra ESLP, ktorá síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ak sa teda odvolací súd stotožní s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré nemá náležitosti odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP a uvedený nedostatok sám neodstráni, jeho rozhodnutie je potom nepreskúmateľné a takýmto arbitrárnym rozhodnutím znemožňuje strane sporu, aby uskutočňoval jej patriace procesné práva, pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov, a tým porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces.

17. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd skúmal, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu dáva relevantnú odpoveď na všetky podstatné otázky (predovšetkým týkajúce sa včasnosti podanej žaloby). Zistil, že tomu tak nie je. Za náležité vysporiadanie sa s otázkou týkajúcou sa doručovania rozhodcovského rozsudku nemožno považovať odôvodnenie, že «žalobca zároveň ani nikdy netvrdil, že v čase doručovania sa nezdržiaval v mieste svojho trvalého bydliska, resp. že si túto zásielku nemohol prevziať».

18. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca už v žalobe pred súdom prvej inštancie tvrdil, že mu neboli doručené žiadne písomnosti týkajúce sa sporu (žaloba, rozhodcovský rozsudok). V odvolacom konaní toto svoje tvrdenie doplnil o ďalšiu skutočnosť, a to tú, že sa v čase doručovania rozhodcovského rozsudku nezdržiaval na doručovacej adrese, v dôsledku čoho neboli u neho splnené podmienky pre uplatnenie tzv. fikcie doručenia (§ 47 ods. 2 OSP).

Na preukázanie tejto skutočnosti doložil do spisu čestné prehlásenia p. K.

a p. K. v anglickom a poľskom jazyku. Odvolací súd sa potom v napadnutom rozsudku síce vysporiadal s námietkou ohľadne správnosti adresy, na ktorú boli písomnosti žalobcovi doručované (odvolací súd v tomto smere konštatoval, že „rozhodcovský rozsudok

bol žalobcovi doručovaný na jeho správnu adresu a žalobca si tento rozsudok neprevzal“),

avšak s ďalšou, rovnako s doručovaním súvisiacou námietkou (týkajúcou sa splnenia podmienok pre uplatnenie fikcie doručenia), sa vôbec nezaoberal, keď iba stroho (a v rozpore s vyššie uvedeným) konštatoval, že „žalobca zároveň ani nikdy netvrdil, že v čase doručovania sa nezdržiaval v mieste svojho trvalého bydliska, resp. že si túto zásielku nemohol prevziať“. Táto okolnosť týkajúca sa doručovania rozhodcovského rozsudku (splnenie podmienok

pre uplatnenie fikcie doručenia), ktorá mohla byť významná pre rozhodnutie súdu,

však rovnako vyžadovala zo strany dovolacieho súdu špecifickú odpoveď. Napriek tomu,

že v prípade doručenia sa uplatňuje vyvrátiteľná právna domnienka o správnosti údajov na nej uvedených, tieto, ako už vyplýva z povahy ich „vyvrátiteľnosti“, nemusia zodpovedať skutočnosti, ak sa preukáže opak. Žalobca v odvolacom konaní práve predkladal dôkazy, ktorými sa snažil vyvrátiť správnosť údajov na doručení, a ktorými sa snažil preukázať,

že sa v čase doručovania rozhodcovského rozsudku na doručovacej adrese nezdržoval.

Ak potom odvolací súd na túto jeho argumentáciu vo svojom rozsudku nereflektoval (nevysvetlil, či mal napriek tomu naďalej za splnené všetky podmienky pre fikciu doručenia, príp. prečo na tieto „nové skutočnosti“ v odvolacom konaní neprihliadal), je jeho rozhodnutie v tomto smere nepreskúmateľné, a teda postihnuté vadou v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

Je potrebné si uvedomiť, že s otázkou riadneho doručenia písomnosti súvisí nielen otázka správnosti adresy, na ktorú je písomnosť doručovaná, ale i (v prípadoch, ak sa pri doručovaní uplatnila tzv. fikcia doručenia) otázka, či boli splnené všetky podmienky pre jej uplatnenie.

Až za splnenia oboch týchto predpokladov (t. j. doručovanie na správnu adresu a splnenie predpokladov pre uplatnenie fikcie doručenia) bolo možné konštatovať účinné doručenie písomnosti. Dovolací súd súčasne dáva dovolateľovi do pozornosti, že novým dôkazom, ktorým odôvodňuje nesplnenie podmienky náhradného doručovania, sú písomnosti nepreložené do slovenského jazyka (č. l. 152-153). V zmysle záverov uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7Cdo/16/2013 pritom platí, že „ustanovenie § 129 ods. 1 <. Občianskeho súdneho poriadku (v súčasnosti § 204 Civilného sporového poriadku) neumožňuje vykonať dokazovanie prečítaním listiny, ktorej preklad nebol vyhotovený v štátnom alebo českom jazyku“.

19. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vo vyššie uvedených otázkach nepreskúmateľné, čím došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

20. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Dovolací súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

21. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.